

LIFE OrnamentalIAS

Sofinancira
Evropska unija

LIFE22-NAT-SI-LIFE OrnamentalIAS - 101107725

LIFE OrnamentalIAS

Preprečevanje in obvladovanje škodljivih
vplivov okrasnih invazivnih tujerodnih
rastlin na naravo

Ohranjajmo naravno pestrost,
okrasimo si življenje **brez invazivk!**

Tudi OKRASNE rastline so lahko **invazivne**

Lepe okrasne rastline iz daljnih dežel, ki jih sadimo na vrtovih, lahko pobegnejo v naravo, v gozdove, ob reke, na kmetijske površine in povzročajo škodo. Nekatere takoj, druge po več desetletjih.

Thunbergov češmin
(*Berberis thunbergii*)

Bambus
(*Phyllostachys bissetii*)

Davidova budleja ali metuljnik
(*Buddleja davidii*)

Kitajska glicinija
(*Wisteria sinensis*)

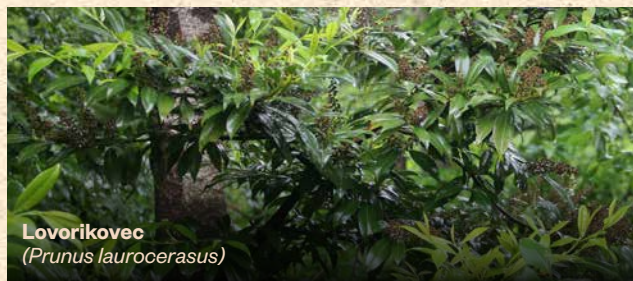
Navadni octovec
(*Rhus typhina*)

Navadna pavlovnija
(*Paulownia tomentosa*)

Veliki pajesen
(*Ailanthus altissima*)

Lovorikovec
(*Prunus laurocerasus*)

Kako se okrasne invazivne tujerodne rastlinske vrste širijo v naravi?

1.

Lepo okrasno rastlino z druge celine posadimo na vrt.

2.

Širiti se začne po vrtu in skoči čez plot v naravo.

3.

Rastlina se razširi v naravi in je nimamo več pod nadzorom.

Glavne aktivnosti projekta:

- **Omejevanje širjenja invazivnih tujerodnih okrasnih rastlin** z urbanih območij v naravne habitate:
 - priprava seznamov invazivnih in potencialno invazivnih okrasnih rastlin,
 - določitev nadomestnih neinvazivnih in domorodnih okrasnih rastlin.
- **Nadgradnja in vzpostavitev sistema zgodnjega odkrivanja in hitrega odzivanja (ZOHO)** za področji upravljanja voda in kmetijstva.
- **Izboljšanje in ohranjanje stanja evropsko pomembnih habitatnih tipov in vrst** na 1600 ha izbranih območjih v Sloveniji in Hrvaškem.
- **Omejitev vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih rastlin v naravo s prilagojenim ravnanjem z vrtnimi odpadki.**
 - Raziskava in razvoj **alternativne uporabe ostankov** invazivk v krožnem gospodarstvu.
- **Komunikacijske aktivnosti** na področju invazivnih tujerodnih okrasnih rastlin.
- Zagotavljanje **trajnosti, prenosljivosti in nadgradnje rezultatov projekta** za nadaljnjo uporabo in razvoj v drugih sektorjih in na ostalih področjih.

Projekt naslavlja 5 področij:

kmetijstvo

vrtinarstvo
z okrasnimi
rastlinami

varstvo
narave

upravljanje
voda

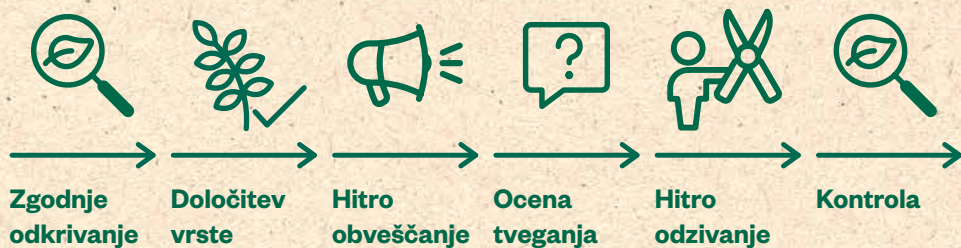
upravljanje
z zelenim
odrezom

Zgodnje odkrivanje je ključno

Pregled obstoječega sistema zgodnjega odkrivanja in hitrega odzivanja (ZOHO) na področju invazivk.

Pripravljen bo nov protokol ZOHO na področju kmetijstva in upravljanja voda.

Si tudi ti v svojem okolju opazil invazivko?

Prenesi aplikacijo **Invazivke.si**,

vnesi lokacijo in pomagaj pri zgodnjem odkrivanju!

Zgodnje odkrivanje invazivk na terenu

ALI VEŠ?

Invazivke pogosto rastejo hitreje kot domače vrste. To jim omogoča, da prerastejo velika območja v kratkem času, kar ogroža domorodne rastline in živali.

NASVET

Zgodnje odkrivanje in takojšnja odstranitev novih invazivk lahko prepreči njihovo širjenje. Bodimo pozorni na rastline, ki se hitro širijo in tujerodne rastline redno odstranjujemo.

ALI VEŠ?

Ker invazivne rastline prihajajo iz drugih regij, v novem okolju nimajo naravnih sovražnikov, ki bi omejevali njihovo širjenje.

NASVET

Za okrasne rastline izbirajmo domorodne vrste ali tiste, ki niso invazivne. Za pomoč se obrnimo na strokovnjake ali na našo spletno stran.

? ALI VEŠ

Okrasne rastline, ki jih imamo na vrtu, lahko pobegnejo v naravo.

NASVET

Pri izboru rastlin, ki krasijo tvoj vrt, se izogibajmo vrstam, ki so invazivne. V pomoč ti je lahko **Prednostni seznam invazivnih tujerodnih vrst za Slovenijo**. Za svoj vrt pa raje izberimo domorodne vrste rastlin.

? ALI VEŠ

Širjenje invazivk na kmetijskih zemljiščih povzroča vse večjo gospodarsko škodo, saj zmanjšuje pridelke, višji pa so tudi stroški pridelave.

NASVET

Bodimo pozorni na invazivke in jih redno odstranjujemo.

? ALI VEŠ

Če zeleni odrez z ostanki invazivk odložimo v gozd ali ob reko, lahko s tem povzročimo širjenje invazivk v naravi in gospodarsko škodo ter povečamo verjetnost za poplave in erozijo.

NASVET

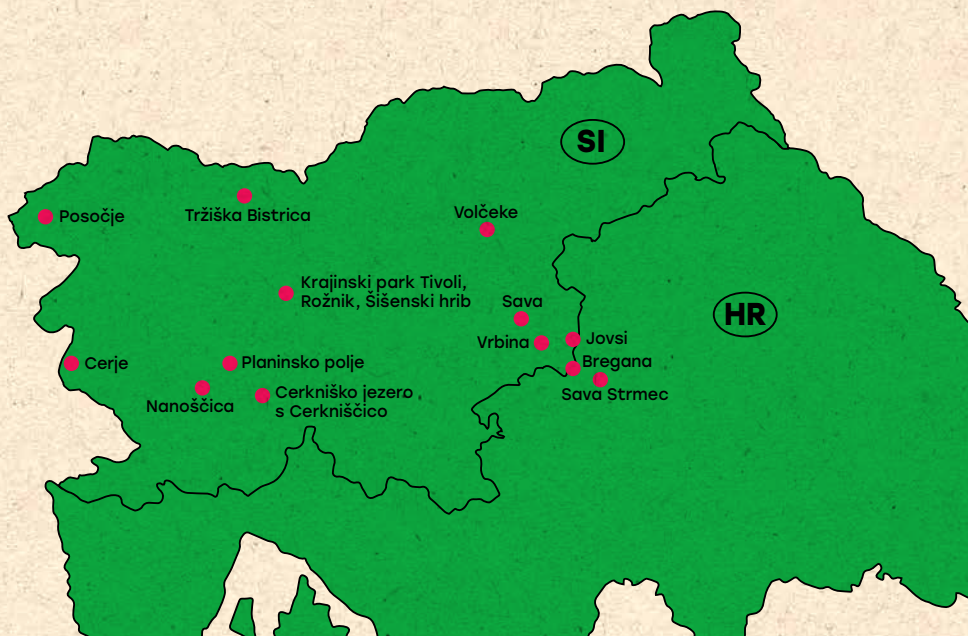
Zeleni odrez odnesimo v najbližji zbirni center, kjer bodo primerno poskrbeli za uničenje.

Invasive alien plant species

Invasive alien species are one of the biggest threats to biodiversity. Many invasive alien plants (IAP) **have been introduced as ornamental plants** and their spread into nature threaten species and habitats of EU importance. LIFE OrnamentallIAS tackles ornamental invasive alien plants **on three levels: prevention, early warning-rapid response (EWRR) and management.**

The main project activities are:

- **Prevention:** Raise awareness, assess plant invasiveness, create a code of conduct, and improve garden waste management.
- **EWRR:** Train agriculture and water supervisors to prevent IAP spread and protect habitats.
- **Management:** Restore 100 ha of habitats, manage IAP species, and ensure long-term sustainability of activities.
- **Cross-border knowledge transfer** between Slovenia and Croatia is integral to the project's success.

Activities will be carried out in **13 project areas**, most of which are located in **Natura 2000 areas.**

Partnerji projekta:

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE

Notranjski
park

RAZVOJNA
AGENCIJA
SORA d.o.o.

Arboretum
VOLČJI POTOK

simbio
v simbiozi z okoljem

ZELENI PRSTEN
Zagrebačke županije

Trajanje projekta:

1. oktober 2023 – 30. september 2029

Celotna vrednost projekta:

7.860.114,05 EUR

Kontakt:

Zavod RS za varstvo narave:
invazivke@zrsvn.si

Razvojna agencija Sora:
komunikacija: anita@ra-sora.si

Vir fotografij:

arhiv ZRSVN, RAS, AVP, KGZS

Podporniki projekta:

Mestna občina Ljubljana, Mestna občina Maribor, Mestna občina Kranj, Mestna občina Celje, Občina Bohinj, Občina Rogaška Slatina, Občina Sevnica, Občina Škofja Loka, Občina Štore, Občina Dobrna, Občina Vojnik in Občina Tržič, Zagrebačka županija, Mesto Ivanić-Grad, Zaprešić d.o.o., Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Zavod za gozdove Slovenije, Javni zavod Kozjanski park in Ministrstvo za zaščito okolja in zeleni prehod Republike Hrvaške.

Projekt LIFE22-NAT-SI-LIFE OrnamentallIAS – 101107725 je sofinanciran s strani EU programa LIFE, Ministrstva Republike Slovenije za naravne vire in prostor ter sredstev Fonda Republike Hrvaške za zaščito okolja in energetske učinkovitost. Izraženi pogledi in mnenja so podana s strani avtorja in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali OINEA. Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti organ, ki dodeli pomoč.

Sofinancira
Evropska unija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE
VIRE IN PROSTOR

FOND ZA ZAŠČITO OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST